

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

III.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122751)

in Domino & Christum & publicam pacem prout facis ama, mi Erasme. No-
riberga, 5. Junii, 1522.

Fabritius Capito

tuus ex animo.

III.

Joannes Cochläus, Dresdæ, 13. Martii, 1529.

Erasmo.

SP. Venerabilis Domine Erasme; quæ huc misisti, accepi reverenter omnia & reddidi fideliter. Dolemus quidem, tuo ære tam longè mittendum fuisse nuncium proprium, sed mihi longè magis dolet, fieri tibi negotium, non solum ab Eppendorffio, verum etiam à Carino, quem Francofurdæ olim vidi. Contemne obsecro hujusmodi oïfores, quid enim nocere tibi possunt? Lutherus non solum minores, quales in Germania multi tecum sunt, sed & magnos adversarios callidè contemnens, negotium suum peragebat ad populum, donec impelleret, quo volebat. Tibi tantum jamdiu nomen est in Orbe terrarum, ut ne doctissimi obscurare queant. Habes domi plures ministros & Amanuenses, qui honorem tuum ab ejusmodi blateronibus egregiè defendere queant, ut non sit opus, te propter eos vel unam perdæ horam. Agnosce quæso te ipsum, aut DEI potius in te dona. Non decet te, cui eruditi omnes verticem inclinant suum, ita descendere, ut congregiaris tam obscuris juvenibus, qui ex te gloriam quarunt. Longè sublimiora expectat Orbis abs te, quæ nemo alius præstare potest. Longè dignior es, quam ut contendas, aut etiam aliena opera in Typographia emendare satagas, eum sit tibi tanta & tam copiosa à DEO gratia ad opera propria scribenda. Despice quæso quoslibet rabulas, sive Hispani sint, sive Galli, aut Germani, perge in scribendis novis, quæ nemo alius scribere potest. Quantum valeas copia & eruditione in sacris literis uberrime tractandis ac latissimis expositionibus variè illustrandis, in Psalmis aliquot mirè ostendisti. Si des veniam temeritati meæ, scribam tibi secretum votum meum. Rogavi olim, ut compendiosè complectaris omnes bonas artes, quibus juvenus erudiri debeat, nunc ardentiori voto rogarem, si permitteres, ut sacras quoque literas compendiosius exponeres. Saltem aliquot libros, ut obvius & certus foret intellectus, iis, qui festinant omnes Bibliothorum libros citò addiscere. Liranus nimis aridus est. Hieronymus nimis prolixus, & in interpretationum varietate sollicitus. Utinam DEUS det nobis Erasmicam expositionem familiarem aliquam & compendiosam. Non venen-
tur novi Evangelistæ, vix benè puberes, te senem tam celebrem ac Orbi universo ve-

relat-

nerandum, conviciis & calumniis incessere. Mihi profecto religio est literis meis ullam sanctis & singularibus, quæ tibi uni à DEO concessa videmus, studiis morulam, quamlibet minimam, facere. Contemne obsecro vanos quorumcumque latratus, perge in operibus tuis, quibus nulla nocere potest invidia, & quæ nullus præter te scribere potest. Jube minores & ministros tuos respondere magnis indignis, ut digniora tractes ipse. Quirinus tuus poterit eos dignis tractare modis, aut si libeat magis, sub Coci tui nomine edatur aliquid, quod honorem tuum egregiè defendat, illosque insigniter irrideat & contemnat. Digni non videntur, quos tu vel laudes vel vituperes. Hæc prolixius, quod doleo, ullam dari occasionem morandi studia tua. Quod cum D. Cancellario ad te non scripsi, factum est, quod nesciebam, primum ab eo ad te scriptum esse, post obsignatas literas suas dixit, se literas, quæ ad te pertinerent, Argentoratum mittere & erat in procinctu nuncius, verebar item ne aberrarent literæ Argentorati, scripsi autem paulò post, ut ex Lipsia Basileam ferrenrur ad te & ad D. Sichardum literæ. Mihi nunc satis periculosa est cum Luthero contentio, habet enim & hic suos fautores, quibus parum placent, quæ pro ecclesia contra illum scribuntur. Princeps quidem integerimus est, sed non omnes habent eundem animum. Non audeo literis committere omnia, neque expedit, ut D. T. ad me secreti aliquid scribat, quamvis maximè vellem in sinum tuum omne secretum effundere, si tutæ essent ab insidiis literæ. Sed nusquam tuta fides. Nec mihi redditiæ sunt literæ tuæ proximæ, de quibus scribis. Quod duabus sedeo sellis, temporum facit iniquitas. Essent mihi quidem etiam bis duæ sellæ, una Romæ inter pœnitentiarios Papæ, altera Francofurti in Decanatu B. Virginis. Tertia Moguntia. Quarta Dresdæ. Sed ea est temporum conditio, ut nulli satis confidenter insidere possim: Neque tamen valde angor, quæcumque mihi fortuna contingat, modo mihi salva permaneat anima in fide catholicâ, de corpufculo fiat, quod DEO aut etiam hostibus meis, si in rem sit Ecclesiæ, visum fuerit. Princeps hic meus plerunque corripitur febre: Laborat nunc ex altero crure, per quod venenum, quo intoxicatus fuerat, erupit. Qui si moreretur hoc tempore, nihil foret Clero hujus patriæ miserius.

Quod titulum ad Morum correxisti, plurimam tibi habeo gratiam, & gaudeo libellum illum, qualiscunque sit, editum esse, si non prosit multum, dabit saltem occasionem, diligentius inquirendi de consulum serie. Maluissem meam totam Epistolam à te correctam, scripseram enim festinanter, nec ullum mihi ejus exemplum est. Cæterum quod plerunque scribis nomen meum Cochleius, suspicor erratum esse in Orthographia, dum scribo: Cochlæus, & certe nomen hoc non amo, neque tamen video, quomodo mutare queam. Inditum est mihi Colonia olim à Romælo Poëta, quem tibi notum esse arbitror. Hærius autem Anglus vocabat me Wendelstinum, quod gratius esset, nam patria mea

mea prope Nurebergam vocatur Wendelstin. hoc est, cochlea. Sed valeat hæc curiositas, semel tamen hac de re vel simplicitatem vel errorem meum tibi scribere libuit, ut æquo feras animo errorem. Alioqui nulla mihi de nomine cura est, nisi de eo, quod in libro vitæ scribitur.

In iis, quæ scripsisti in Espend. connumeratur Dorpius Læo & Stunica, quod equidem demior, cum videaris Dorpii quam amantissimus, & ille tui studiosissimus fuerit, quantum ex tuis intelligere licuit. Volebam tibi nonnihil scribere de Wittenbergâ, eo enim nomine missuserat à Dn. Cancellario & à me nuncius illuc cum literis Typographi nostri & cum literis meis ad Philippum Melancthonem, ad quem literas habebat nuncius tuus, quas eo libentius & diligentius ei reddendas curavi, quod non satis sciebam, an fortè à te datæ sint, nolui eas violare, etiamsi mihi forent capitales. Sed non remisit ad me nuncium D. Cancellarius, quod tamen rogavi & ipse adhuc heri pollicitus fuerat manè, sed oblitus est forsitan. Absolvit nuncium tuum, me non præmonito, licet jusserit, ut me prius accedat, antequam abeat. Non placet ei, quod contra Lutherum pro ecclesia quædam defendere studeo, vellet liberum esse conjugium sacerdotibus, facereque ait contra Apostolum & ecclesiam eos, qui prohibent nubere. Utramque speciem & panis substantiam in sacramento adprobare videtur. Et in summa videtur multis Lutheranis dogmatis propensior, quam velit clerus. Hæc secreto. Certe propter septicipitem, quem libentissimè mitterem, si ullum recepissem exemplar, murmurant plerique, licet librum nondum viderint, sed ego corpusculum & fortunas externas jam pridem periculo devovere destinavi: fiat voluntas Domini. Mitto libellum unum, quem Bero integerrimo viro & doctiss. Theologo exhibere velis. Vellem certe & tuum super dissidio exemplarium judicium, sed non audeo petere, ut barbaris scriptis meis vel minimum impendas horulæ momentum. Vellem, si quando habeas certum ad Principem meum nuncium, ut literas ad me includeres literis Principis, aut saltem nihil scribe secreti. Utinam detur occasio, qua tibi servire ullo pacto queam. Si tibi migrandum sit, non scio commodiorem tibi locum, quam Coloniam Agrippinam, tu pro tua prudentia optimè scies, quid tibi faciendum sit. Bene vale, clarissime & maxime venerande Præceptor & summe rectæ eruditionis Antistes. Ex Dresdâ, 13. die Martii, 1529.

Commendo me doctiss. & honestiss. viris, D. Bero & B. Rhenano, atq; etiam D. Sichardo, si Basileæ est, quod non puto.

Ex animo addictus nomini & virtuti tuæ

Joannes Cochläus.

LIIII

IV.